Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
L serija

2025/2459

2025 12 4

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA (ES) 2025/2459

2025 m. lapkričio 26 d.

kuria dėl laikotarpio, kurį visai netaršioms sunkiosioms transporto priemonėms gali būti taikomi gerokai sumažinti infrastruktūros ar naudotojo mokesčių tarifai arba nuo tų mokesčių atleidžiama, pratęsimo iš dalies keičiama Direktyva 1999/62/EB

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 91 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ([1]),

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros ([2]),

kadangi:

(1) užregistruotų naujų visai netaršių sunkiųjų transporto priemonių skaičius Sąjungoje pastaruoju metu padidėjo, tačiau tebėra per mažas, kad būtų pasiekti 2020 m. gruodžio 9 d. Komisijos komunikate „Darnaus ir išmanaus judumo strategija. Europos transporto kelias į ateitį“ nustatyti transporto sektoriaus išmetamo CO_2 kiekio mažinimo tikslai. Viena iš pagrindinių platesnio visai netaršių sunkiųjų transporto priemonių naudojimo kliūčių yra dideli išankstiniai tokios transporto priemonės įsigijimo kaštai. Norint suteikti tvirtesnį ekonominį argumentą investuoti į visai netaršias transporto priemones, reikia siekti, kad su jomis susiję kaštai prilygtų su įprastinėmis transporto priemonėmis susijusiems kaštams. Bendruosius nuosavybės kaštus sudaro išankstinės investicijos, skiriamos transporto priemonei įsigyti, ir per transporto priemonės eksploatavimo laikotarpį patiriami eksploatavimo kaštai. Įprastinių ir visai netaršių transporto priemonių bendrųjų nuosavybės kaštų skirtumas gali būti sumažintas sumažinant visai netaršių transporto priemonių eksploatavimo kaštus. Tie kaštai apima kelių mokesčius;

(2) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/362 ([3]) buvo iš dalies pakeista Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/62/EB ([4]), be kitų pakeitimų, suteikiant galimybę nustatyti transporto priemonių išmetamu CO_2 kiekiu grindžiamus kelių mokesčius. Joje numatyta galimybė diferencijuoti infrastruktūros ir naudotojo mokesčius ir (arba) internalizuoti išorinius išmetamo CO_2 kiekio kaštus. Abi priemonės daro poveikį transporto priemonių eksploatavimo kaštams. Diferencijuojant mokesčius, sumažėja mažiau taršių transporto priemonių eksploatavimo kaštai, o taikant išorinių kaštų mokesčius, padidėja taršesnių transporto priemonių eksploatavimo kaštai. Abi priemonės padeda sumažinti atotrūkį tarp visų netaršių ir įprastinių transporto priemonių bendrųjų nuosavybės kaštų. Jos abi yra svarbios stiprinant ekonominius argumentus investuoti į visai netaršias transporto priemones;

(3) šiuo metu Direktyvos 1999/62/EB 7ga straipsnio 1 dalies penkta pastraipa valstybėms narėms suteikiama galimybė sumažintus infrastruktūros ar naudotojo mokesčių tarifus (nenustatant jokių tokio sumažinimo ribų) taikyti arba nuo tų mokesčių visiškai atleisti iki 2025 m. gruodžio 31 d. Valstybės narės turėjo Direktyvą (ES) 2022/362 perkelti į nacionalinę teisę iki 2024 m. kovo 25 d. Iš minėto perkėlimo į nacionalinę teisę termino matyti, kad įgyvendinimo laikotarpis yra labai trumpas – mažiau nei dveji metai, o tai yra per mažai, kad būtų reikšmingai paskatinta naujų visai netaršių sunkiųjų transporto priemonių paklausa. Todėl, norint sudaryti tinkamas sąlygas plačiau naudoti visai netaršias transporto priemones, įgyvendinimo laikotarpis turėtų būti pratęstas;

([1]) 2025 m. rugsėjo 18 d. nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).
([2]) 2025 m. spalio 7 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2025 m. spalio 27 d. Tarybos sprendimas.
([3]) 2022 m. vasario 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/362, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 1999/62/EB, 1999/37/EB ir (ES) 2019/520, kiek tai susiję su transporto priemonių apmokestinimu už naudojimąsi tam tikra infrastruktūra (OL L 69, 2022 3 4, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/362/oj).
([4]) 1999 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/62/EB dėl transporto priemonių apmokestinimo už naudojimąsi kelių infrastruktūra (OL L 187, 1999 7 20, p. 42, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1999/62/oj).

(4) kelių mokesčių diferencijavimas daro poveikį naują transporto priemonę įsigyjančių vežėjų investiciniams sprendimams. Todėl jis turi įtakos naujų sunkiųjų transporto priemonių rinkos paklausos daliai. Sunkiųjų transporto priemonių gamintojai sudaro tos pačios rinkos pasiūlos dalį. Jiems taikomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2019/1242 ([5]) nustatytas tikslas iki 2030 m. išmetamą CO_2 kiekį sumažinti 43 % Siekti to tikslo padeda ir efektyvios įprastinės transporto priemonės, tačiau, kad jis būtų pasiektas, būtina plačiau naudoti visai netaršias transporto priemones. Pirmieji metai, kuriais gamintojai turi tą tikslą pasiekti, atitinka 2030 m. ataskaitinį laikotarpį, kurio terminas – 2031 m. birželio 30 d.;

(5) siekiant užtikrinti teisinės sistemos aiškumą ir nuoseklumą ir padėti Sąjungos automobilių pramonės sektoriaus įmonėms siekti išmetamo CO_2 kiekio mažinimo tikslų, reikėtų suderinti sunkiųjų transporto priemonių rinkos paklausos ir pasiūlos dalims taikomų priemonių įgyvendinimo laiką. Todėl data, iki kurios valstybės narės gali visai netaršioms transporto priemonėms taikyti gerokai sumažintus infrastruktūros ar naudotojo mokesčius arba nuo tų mokesčių atleisti, turėtų būti atidėta iki 2031 m. birželio 30 d.;

(6) iš dalies pakeista nuostata yra neprivalomo pobūdžio, o tai reiškia, kad valstybės narės neprivalo šios direktyvos perkelti į nacionalinę teisę. Vis dėlto, nusprendusios pasinaudoti galimybe visai netaršioms transporto priemonėms taikyti gerokai sumažintus infrastruktūros ir naudotojo mokesčius arba nuo tų mokesčių atleisti po 2025 m. gruodžio 31 d., jos turėtų nedelsdamos apie tai informuoti Komisiją,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyvos 1999/62/EB 7ga straipsnio 1 dalies penktoje pastraipoje data „2025 m. gruodžio 31 d.“ pakeičiama data „2031 m. birželio 30 d.“, o data „2026 m. sausio 1 d.“ pakeičiama data „2031 m. liepos 1 d.“.

2 straipsnis

Valstybės narės nedelsdamos praneša Komisijai apie priemones, kurių buvo imtasi pagal šią direktyvą.

3 straipsnis

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

4 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre 2025 m. lapkričio 26 d.

Europos Parlamento vardu	*Tarybos vardu*
Pirmininkė	*Pirmininkė*
R. METSOLA	M. BJERRE

([5]) 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1242, kuriuo nustatomi naujų sunkiųjų transporto priemonių išmetamo CO_2 kiekio standartai ir iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 595/2009 ir (ES) 2018/956 bei Tarybos direktyva 96/53/EB (OL L 198, 2019 7 25, p. 202, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1242/oj).